

Gospodarske novice

Mesečna priloga »Slovenskemu Gospodarju«

Iz seje Kmet. družbe.

IZ SEJE KMETIJSKE DRUŽBE.

Po čitanju zapisnika zadnje seje se oglašajo k besedi odbornik gosp. Košar ter ostro kritizira dejstvo, da Kmet. družba v Ljubljani ne zalaga v povoljni meri novoustanovljene štajerske filijalke z blagom, ker ga vedno primanjkuje. Tudi glede galice mora kmet. družba kreniti na druga pota, ako hoče obdržati člane. Ako so si znali trgovci in družba »Ekonom« preskrbeti cenejšo galico, bi to lahko storila tudi kmet. družba. Ker velja znižana carina samo do 31. julija t. l. lahko nastane prihodnje leto isti položaj. Zato se naj ta vprašanja zasledujejo z uspehom. G. predsednik Sancin obljubi, da bo skušal odstraniti navedene in opravičene nedostatke. Iz njegovega nadaljnjega poročila je povzeti nakup barake za 8000 Din., najem posojila v Nar. domu po 500.000 Din. sprejem podpor od kmet. občin po 20.000 Din. za živinsko razstavo 15.000 Din., 100.000 Din. za nakup plemenske živine v ljubljanski oblasti in 4000 Din. podpore od mariborske oblasti. Kmet. družba ima v rokah 200.000 Din. za nakup plemenskih bikov za južno Srbijo. Podpore prosijo ubo-prigoriški pogorelci. Njim kakor pogorelcem iz Apač na Dr. p. se dovoli 25% popust pri nakupu plugov, bran in drugega kmet. orodja. Iz tajniškega poročila je povzeti, da se blagovni promet zelo povoljno razvija in da so se odložile razne prošnje, kakor glede znižanja taks pri vlogah, zavarovanja delavcev itd. Odbornik g. Steblovnik želi, da stoji kmet. družba odločno na pavšaliranju delavcev pri zavarovanju. Kmet. svetnik Rohman poroča nato o pripravah za kmetijsko poučno razstavo v prostorih sedanjega velesejma, koju inicijativo je prevzela kmetijska družba in ki naj obsega sledeče panoge: razstavo konj, goveje živine, mleka in sira, čebelarstvo, vrtnarstvo, vinarstvo, sadjarstvo itd. Po daljših in temeljnih debatah v katere je posebno inicijativno posegel g. podpredsednik prof. Jarc, se je sklenilo tudi prositi naše kmetijske šole, da priredijo kolektivno poučno razstavo naših šol, nadalje da se pritegne šola v Marijanišču, agrarna operacija, semenogojška kontrolna stanica, v zvezi z kemičnim preizkuševališčem, hmeljarstvo v Savinski dolini, Fruktus v Ljubljani, itd.

Pri tekočih zadevah so se obravnavala razna vprašanja n. pr.: Poslovodja žrebčarne na Selu je uradnik III. kat. toraj nestrokovnjak. To važno mesto naj se zasede s strokovnjakom, uradnikom I. kat., posebno ker nima veliki župan nobene oblasti do te šole, ki je direktno podrejena ministrstvu. Razpravljalo se je tudi o vprašanju o saditvi hmelja na Dolenjskem, ker vinogradi vsled vinske krize ne donajajo več dovolj dohodkov. Odbornik Košar pripomni, da se naj tisočletne z uspehom gojene kulture ne opuste, pač pa se naj uporabijo vsa sredstva, ki bi služila požlah-titvi pridelanega vina in njegovemu raz-

pečevanju. Drage izkušnje z novimi nasadi hmelja, zidanje sušilnic itd., bi stalo več kakor racionalno izrabljanje dosedanjih goric. Zanimiv je bil tudi razgovor o katastrofalnem nastopu črvov v grozdju, ki grozijo letos uničiti ves pridelek. V brežiškem okraju se vsled strogega odloka srezkega glav. kaznujejo vozniki, ker ne vozijo ob desni strani. To pa je nemogoče, ker je cesta samo v sredini zidana zelo ozka itd.

Odbornik gospod Steblovnik vpraša gospoda predsednika je li kmet. družba kaj ukrenila, da bi pričele delovati že tako prepotrebne »kmetijske zbornice«. V dokaz, kako razpoloženje vlada med kmet-skim ljudstvom, prečita odgovor, ki ga je dobil od nekega uda, povabivši ga na neki gospodarski sestanek. Kmet piše:

Naša živinoreja in splošno gospodarstvo je danes v naši državi na takem stališču, kakor so bili tisti cigani, ki so se med seboj vedno topli. Kdor pa je prišel mirit, je odnesel polomljene kosti in obtočeno glavo. Dokaz temu je državni proračun iz zadnjega časa in tudi zborovanja kmetijske družbe iz zadnjih let. Pametnih ukrepov mi menda ne doživimo več.

To so sadovi moderne agrarne politike, katere setev bo narod v bridkosti žel! Žalostno!

G. predsednik Sancin pripomni, da je vprašanje kmetijskih zbornic zašlo za sedaj na mrtvi tir.

Zanimiva seja se na to zaključi, popoldne pa so si gg. odborniki ogledali ljubljanski velesejem.

Carinski uradniki niso imeli prav.

Carinski uradniki na avstrijski meji so, kakor smo že poročali, nepravilno postopali z našimi ljudmi, ki vozijo ali nosijo svoje zrnje v mline ob Muri v Avstriji. Občine so me prosile, naj odločno nastopim proti krivicam. Posebno so se ljudje pritoževali, ker so morali plačevati posebne takse, ki so bile zelo različne. Proti temu nerednemu postopanju, ki je bilo tudi krivično, sem se dne 26. maja pritožil na ministra za finance s posebnim pismenim vprašanjem. Zahteval sem, da se te krivice odpravijo.

Te dni sem dobil od finančnega ministra odgovor pod št. 3530 z dne 23. junija 1926. Minister pravi: Po dopolnilnem sporazumu med našo državo in Avstrijo, ki še tudi danes velja, so proste vsake carine v obmejnem prometu vse vrste zrnja (žita) oljnata semena, les za žage. Carinarnice so dobile pod C. Br. 35054 strog nalog, da v obmejnem prometu za prevoz ali prenos žita itd. ni treba plačati ne izvozne ne uvozne carine ali druge dajatve. Tu pridejo v poštev tudi sporedne takse. Ali plačati je po starem sporazumu od l. 1922. takse za listine. Ta taksa znaša za enkratno potrebo 5 Din. 50 par. Več pa nobena carinarnica ne sme računati. Če je kak

uradnik računal več, bi moral razliko vrniti.

Ko bo stopila v veljavo nova trgovinska pogodba z Avstrijo, bo odpadla tudi sedaj veljavna taksa 5 Din. Nova pogodba pa še do danes ni stopila v veljavo, a to se bo zgodilo prihodnje dni, kakor so mi povedali v trgovinskem ministrstvu.

Minister nadalje pravi, da je ugotovljeno, da je n. pr. carinski uradnik v Št. Ilju nepravilno zaračunaval kmetom za vsak voz še 9 Din 75 par pri prevozu v Avstrijo in pri vrnitvi iz Avstrije. Uradnik je to zmotno napravil radi »pogrešnog shvatanja i razumevanja izdatih uputstava« (radi zmotnega pojmovanja in tolmačenja navodil).

Carinarnicam na meji Avstrije, osobito odseku v Št. Ilju, je izdan strog nalog, da naj pravilno uradujejo na podlagi zakonskih predpisov in izdanih navodil ter naj najstrožje gledajo na to, da ne pride do takih zmot. Vsako šikaniranje prebivalstva se bo strogo kaznovalo. Ko stopi v veljavo trgovinska pogodba z Avstrijo bo odpadlo marsikaj, kar sedaj ni ugodno za prebivalstvo na meji.

Tako mi je odgovoril finančni minister dr. Ninko Perič.

Iz tega sledi dvoje: Minister je sam priznal, da so nekateri carinski uradniki nepravilno postopali napram prebivalstvu ob meji in da je dobro, ako prebivalstvo obvesti svoje poslance o vseh nepravilnostih, ki se dogajajo v naših krajih.

Franjo Žebot, nar. posl.

Naši travniki.

POZNA KOŠNJA NA TRAVNIKIH.

Mnogo kmetovalcev je že uvidelo dobre strani pravočasne košnje na travnikih ter se je oprijelo zgodnejše košnje in spravljanja sena.

Mnogo jih je pa še, ki ne uvidijo, kake dobre strani jim nudi zgodnja košnja, in ki niso še spoznali, koliko si sami sebi škodujejo s pozno prekasno košnjo.

Nekateri se izgovarjajo s tem, da če kosijo bolj zgodaj, pridelajo manj sena, kasna košnja jim pa da več.

Drugi zopet imajo za kasno košnjo to opravičilo, da jim, ako kosijo kasno do tega časa dozori trava, napravi seme, se pri košnji to seme otrese ter se travnik na ta način sam zaseja.

Ako si pogledamo malo natančneje rast, dozorevanje trav in napravljanje redilnih snovi v travni rastlini, bomo uvideli, da ti razlogi nikakor ne držijo, da si pač prekasno košnjo gospodar več škoduje in zgubi kot pa koristi.

Razlogi za zgodnjo košnjo.

Iz različnih travnikov pridelano seno ni enakovredno, niti enake redilne vrednosti že raditega, ker ni na vseh travnikih niti zemlja enaka, niti travniška ruša enako sestavljena. Pa tudi seno iz enakih travnikov ni enakovredno, ako se je spravljalo ob različnih časih. Pri senu, ki je ven-